

a' koronkint feldörgő taraczkok, a' zöldfai teremben Kétszery főnöksége alatt magyar szintársulat mutatóvanyai, 's a' szarvasi vendégházban Gregor táncművészől rendezett éji vigalom, mellyben Szőlősy nemzeti körtáncza megtartá illő szerepét, — mindez kisvárosi egyhangu életünket olyá emelé, melly az ösfolyam fővárosi partjaira varázslá-át lelkünket. — A' tanácskozások eredményit jövő postával veendi ön tölem; most futólag még csak azon hirt küldöm: miszerint a' mai gyűlésben tisztujításunk határnapjaul jövő nyolczadho (aug.) 23a tüze-tett-ki.

Liptómegeye julius 4től tartá idei második évnegyedes közgyűlését, mellynek közönséget érdeklő tárgyai valának: 1) A' gyűlés kezdetén mindjárt indítványoztatott, hogy a' haladás korszakában hagyánk fel a' régi gyűlésrend-del, 's az elnök a' gyűlés kezdetén számlálná elő a' szőnyegre kerülendő tárgyakat, hogy közülök az érdekesekeket a' RR. kiszemelhessék; minthogy azonban mult közgyűlésünkben az egész közgyűlés elrendezése iránti javaslat-készítésre küldöttség van megbizva, 's ez már dolgozik is, ezen indítvány is hozzá utasított. 2) Az országgyűlési utasításokat készítő választmányának meghagyatott, hogy az minden évnegyedes közgyűlés előtt összeülvén a' rábizott tárgyakat taglalja, 's az eredményt a' közgyűlésnek koronként jelentse be. 3) Mivel mostoha vidékünkön többnyire csak aug. végével esik meg az aratás, a' nm. htanács ujlag megkéretni határozatott, miszerint a' nálunk tanyázó katonaságot boldogabb vidékre szállíttatni méltóztassék, 's addig is a' katonák 's lovak számára kívántató rozs és zab-árlejtés utján szereztetendik meg. 4) Szőnyegre kerül a' vendég vontatók életkérdése, sokan pártolták azt, mutogatván, hogy nélkülök az utazás szerfölött bajos, az adózónép pedig szép keresetmódtul fosztatik meg; mások ellenben igazságtalannak festvén az erőtetett szolgaságot, szabad alkukötésre kívánták azt hagyatni; de a' hosszacska vita után a' tárgy eldöntetése választmányra bízott. Ugylátszik mindazáltal: megyéink sokkal cél-szerűbben cselekednének, ha olly terheket vennének inkább le az adózók vállairól, mellyeket ingyen tartoznak viselni, mint olyakat, mellyek türehtőleg megfizettetnek 's kivált felsőbb megyékben jó kereset-forrásul szolgálnak, mert eddig észre sem vevé sok paraszt, mint róttá le adóját. 5) Buzgón pártoltatott Győr vármegye felszólítása hazai nyelvünk iskolaivá tétele iránt, melly alkalommal érzékeny kifakadások történtek a' tudva levő tót mozgalmak ellen, mivel a' Bécsben járt küldöttségnek tagjai megyénkbeli egyedek iránt 's némelylek a' gonosz mozgalmak jegyzőkönyvi roszallatását, mások irántok nyomozást sürgettek, mit azonban a' többség ezéltévesztőnek itélvén, nehog a' lohadó indulatokat ujra fölingerejlük, jobbnak láttuk az általános szóbeli kifakadásokkal ez egyszer beérni. 6) Varasd latin levele az örökülési tárgyban kir. parancs által okozott sérelem orvosoltására nézve pártoltatott ugyan, de a' nemzetiségért szintolly forrón buzgó RR. mint bármely megyeéi, neheztelve vevék Varasd azon idegenségét, miszerint az később már régen elhunyt idegen nemzet nyelvvel kinlődni 's minket is kizozni, mint azon nemzetéhez simulni, mellyel és mellynek ótalma alatt már 8 század óta él. Végzessé lön: jövő országgyűlésen olly törvényt sürgettetni, melly az 1840: 6 cikk rendeletét a' társországokra is kötelezőleg terjessze ki. 7) Szintén Varasznak a' szomszéd bosnyákok üldöztetése tárgyában 's Beregnék isméretes tudakozó levele, tudomásul vétettek. 8) Temesnek a' szinészegi katonai kicsapongás iránti ujjabb felszólítása következtében felírásunk ismételtetett. 9) A' marhahús ára 10 krról 11 re emeltetett. D. A.

Zólyom megyében jul. 13kán tartá m. palini Inkey Imre cs. kir. kamarás főispán-helyettesi székfoglalását, melly országszerte divatozó magyar szokás szerint számos küldöttség tisztelgéseivel, ünnepélyes beszédek 's lakomákkal ment véghez. Ugyanis még mult gyűlésből másodalispán Bniczky Lajos vezérlete alatt számos tagu küldöttség nevezetvén ki a' főisp. helyettes fogadtatására, az Bars és Zólyom határán ó és uj Hidaeska közt készült sátorban fogadá ő mlgát Kovács Mátyas besztercei kanonok szónoklata mellett, honnan ő mlgá Radványon keresztül, első alispán ur lakvárában adott fényes ebéd után, elől lovaglott besztercei polgárvasság, hátul pedig számos kocsin menő küldöttek kíséretében zeneharsogás 's mőzsarak durrogási közt a' megye székvárosába érvén a' megyeházban a' tiszti kar által örömkialtozással fogadtatott 's első alispán szónoklata mellett egy más küldöttség által üdvözöltetett, miután a' szomszéd megyék 's kebelbeli hatóságok tisztelgéseit válták fel egymást. Másnap a' RR. egy csupán e' végett készített tornáczos teremben gyűlvén össze, első alisp. mint elnök, által kirendelt küldöttség ő mlgát meghívá. Mire ő mlgá a' gyűlésteremben helytartói székét elfoglalván, igen ékes beszédet tartott az általános öröm lepte RRhez, minek befejezte után felolvastatott a' k. kir. leirat, mellyben a' helytartói hivatal ő mlgára ruháztatik, erre letévén a' hitet ő mlgá régi szokás szerint 4 szbiró által háromszor fölemeltetett. Ezután főjegyző Ruttkay István, majd ismét első alispán tartott beszédet, a' megye pecsétét 's lelváltár kulcsait ő mlgának nyujtván át; ő mlgá pedig ezeket annál örömeztobb adá vissza az illető tisztviselőknék, minél meggyőződvebb azok lelkiismeretes 's dicséretre méltó kezeltetésökrül. Ez alkalommal ő mlgá több táblabíróit nevezett ki, 's köztük: Nádasdy Leopold gr., Perényi Zsigmond b., Stettner Máté, Lónyay János, Andrassy József, Gosztonyi Miklós, Császár Ferencz, Bezeredy István, Csapó Dániel, Vásárhelyi Pál, Wilcsek Henrik gr., Szumrák János, Máchik Józ. urakat, a' RR. általános kívánatára pedig Balog János és Klauzál Gábor köztiszteletű hazafiakat. A' jelen volt kinevezettek a' tbirói esküt letévén, a' gyülekezett a' várbeli székesegyházba vonult az urnak hálátadandó. Délutáni 3 óra tájban a' RR., a' szomszéd megyei küldöttek 's egyéb vendégek ő mlgá által igaz magyar vendégszeretettel meghivatván, a' nagy 's kisebb megyei termekben, mellékszobákban 's folyosókban ritka fényvel 's gazdag étkekkel ékesített asztalok mellett vígan lakomáztak, mi közben az uralkodó házért, hazánk zászlósiért 's más érdemesekért, t. Kubinyi Ferenczünk által pedig az adózónép jóllétére, poharak üritettek. Este színházban, aztán tánczvigalomban mulattunk, 's ő mlgá mindkettőben részt vön. Jul. 14én ő mlgá elnöklete alatti gyűlésben, a' nm. htanács által a' mezei rendőri törvény nyomán szbiráink száma kettővel szaporittatni megengedetvén, Plathy György és Holecz Péter egyhangulag választattak meg alszbiráknak; azon kérdések megfejtése pedig: miként osztassanak fel a' ke-

rületek, esküttek szükségesek é, 's haigen, hányan? küldöttségre bízott. Holecz P. előléptetése által megürülvén egy eskütti hivatal, ezt ő mlgá Lestách András eddigi magtári biztosra ruházta. Jul. 15kén ő mlgá Beniczky Ágoston kir. táblai ülnök, a' két alispán, megyei mérnök, Kubinyi Ferencz és Zipser dr. kíséretében a' stureczi utat, melly Pestet Krakóval köti össze, szemlélte. Jul. 16kán a' jegyzőkönyv hitelesítésekor ő mlgá rendkívüli örömet 's tetszését fejezvé, 's Beniczky Ágost urnak, mint az óriási munka főszközlőjének 's jeles mérnök Mihálkó urnak köszönetét jelentvén ki, érzékeny szavakkal vön búcsut a' RRktől, kik szízyható megilletődéssel oszlának el. U.

(Csanádi közgyűlés.) (Vége.) A' többi érdekes tárgy e' következő: 1) R. A. ügyében hozott megyei végzést roszaló 's a' teendőket felelet terhe alatt meghagyó, kir. parancs teljesítése ama végzés indítóokainak felírása mellett, elrendeltetett. 2) A' zsidó türelmiadó beszédére segédkezek nyujtását kívánó ujjabb httóságintézményre az 1840: 29. törv. értelmében ujjabb is kijelentetett, hogy az magánykövetelésnek tekintetik, és valahányszor a' kam. azt benem szedhetné, mindamyszor a' törv. által szabott ut követésére utasítatik. 3) A' kisgyűlések megszüntetésének okai a' nm. htn. ujjabb intézménye köv. ismét följelentettek. 4) G. n. e. hitiek 1837b. tartatott nemz. gyűl. kívánt költségek fejében a' vgyei g. n. e. hit. házanként 7 p. krjával beszédendő adó iránt köv. végeztetett: a' magyar honban más nemz. gyűlést az országgyűlésnél a' megyebeli KK. és RR. nemismervén — valamint a' kormányzóék által használt ezen alkotványellenes kifejezésnek ünnepélyesen ellenmondanak, ugy a' felolvasott kegyes intézményben beszédetni kívánt házankinti 7 pgó kr. behajtására magukat jogosítva lenni annál kevésbé hiszik, — minél bizonyosabban tudják, hogy az adózó népet az ország törv. által meghatározott adózásokon kívül más valami, akármilyen néven nevezendő adózásokkal terhelni tilalmas legyen. 5) Győrmegeye levele a' tudományoknak iskolákban magyarul tanittatásáról az országgyűlési utasítást javasoló küldöttségnek kiadatott. 6) Nem lehet ki nem emelnem lemondott alisp. hivataloskodása 's a' közigazgatás minden ágairól tett, 's minden soraiban a' közérdek, 's közjó előmozdítását, a' legnagyobb rendet 's pontosságot tanusító nagyszámú végjelentései közül a' köv. ugyanis jelenti: a) hogy a' hadi 's honipénztár 's községek közt a' lefolyt katonai félévre az egybevetést megtevén, mindent rendben talált; — egyszersmind a' már elkészült 1840¹ évi pénztári számadások rövid vázlatát addig is, mig a' vizsgálaton keresztül mennek, előterjeszti, mint követk.: 1) Bevétel 183³/₄₀ honi pénztármaradvány tett 12,646 ft. 35³/₄₀ kr., tavali adóhátramaradás 2,592 ft. 42²³/₄₀ kr., idei adókievítés 26,061 ft. 17 kr., idei fölösleglős 54 ft. 6 kr., rendőrségi díjak 30 ft. 30 kr., árszabás-áthágási díjak 3 ft. 12 kr., rabtartási visszatérítések 38 ft. 22³³/₄₀ kr., bitangságokból 144 ft. 13²⁴/₄₀ kr., ócska szerek eladásából 67 ft. 34³²/₄₀ kr., összesen 41,638 ft. 33³⁶/₄₀ kr. Levonván ebből a' hátralevőségben maradt 5,892 ft. 9²⁹/₄₀ kr., tesz a' valóságos bevételi alap 35,746 ft. 9²⁹/₄₀ kr. — 2) A' kiadás a' tavali honi pénztárnak minden költségei 32,929 ft. 48³/₄₀ krral fődöztettek, de ebből le kell vonnunk a' hátralevőséget 5892 ft., 24⁷/₄₀ krral, miután az egész 184¹/₄₀ évi honi pénztár költségei voltaképen csak 27037 ft. 23³/₄₀ krral fődöztettek. — Ezekből tiszti fizetésekre 6,390 ft. 10 kr., fogadottak fizetésére 5,409 ft. 9¹³/₄₀ kr., lakási bérekre 140 ft., katonatartásra 2,456 ft. 13³⁹/₄₀ kr., természet-vényekre 949 ft., m. évi fölösleglős 1,270 ft. 18³²/₄₀ kr., napibérekre: 1119 ft. 14 kr., írószerekre 615 ft. 23²/₄₀ k., rabokra 1,527 ft. 12³³/₄₀ kr. árvákra 80 ft. 44³²/₄₀ kr., kamatokra 300 ft. tiszti fuvarozásokra 1012 ft. 21²⁰/₄₀ kr., adóbeli elengedésekre 106 ft. legények ruházatára 1508 ft. 23²⁴/₄₀ k., nyomtatásokra 85 ft. 48 kr., könyvekre 9 ft. 12 kr., könyvköltsékre 40 ft. 13 kr., tehenhím-lőre 4 ft. himlőoltásra 220 ft. 6 kr., szegények 's rabok orvosságára 594 ft. 51 kr., katonai és megyebeli tüzfára 1960 ft., bitang jószágok visszatérítésére 24 ft. 48 kr., gyertyára 99 ft., fegyverigazítás és löszerekre 70 ft. 5⁷/₄₀ kr., épületi igazításokra 238 ft. 32 kr., építésekre 662 ft. 40 kr., utak és hidakra 12 ft. 51⁴/₄₀ kr., elegyesekre 131 ft. 6²/₄₀ kr., összesen 27,030 ft. 23³⁸/₄₀ kr., levonván ezek után a' valóságos bevételből ugymint 35,746 ft. 9²⁹/₄₀ krról a' kiadást 27,037 ft. 23³/₄₀ krt, teszen a' pénztári maradvány 184¹/₂ évre 8708 ft. 45³¹/₄₀ krt. b) a' megyei épületek 's telkekről jelentésében a' fenlevő epreskertek ápolása, ujjabb létesítése 's általjában a' fák tenyésztesére irányozza figyelmét, különösen az eperfák nevelése iránt megtevén győződve arról, mit ez érdemben gróf Széchenyi munkáiban olvasott 's mit annyi megyéink buzgózkodásuk tárgyává tevének, szerinte is idővel sok remellendő van a' selyemtenyésztesből 's mi jó leszen ha elég anyagot találand a' jövendőség, tehát nekünk most csak ez kötelezőgünk, Inse-re Daphni puros, carpent tuapoma nepotes. Igy szól tovább; E' fátlan, ez árnyéktalan megyében, hol egy napi szél hetes esők nyomait eltörleszti, melly épületeket meztelenít, gabonákat dönt, 's legkisebb fergetegben egész falkákat, nyájakat megindítva, rétekbe, folyamakba kényszerítve semmivé teszen, hol közönségesen nagy a' szárazság, a' harmat ritka, hol a' bar-mok, marhák a' napsugárainak véstteljes behatása által gyógyíthatlan nyavalyáknak vannak kitéve, hol a' fa szük és nagy áru, hol a' fa szüke a' trágyától fosztja meg földeinket, hol a' hegyi rosz gyümölcsért a' nép annyi gabonát fecsére el, vajjon nem érdemelné meg, hogy minden gyümölcs, különösen eperfa de általjában bármilyen élőfatenyésztes előmozdítása végett egy küldöttség, idővel talán társulat is alakittatnék. — Mellyek után mindennemű különösen pedig az eperfáknak ezen jelentésben méltán kiemelt érdeme és haszná-rul meggyőzötve levén a' megyei RR. tenyésztesének előmozdítása tekintetéből egy állandón felügyelő küldöttséget neveztek, melly a' fatenyésztes időnkénti haladásáról minden év végével a' megyét tudósítandja. — 7) A' marhahús fontja 10 váltó krra leszállíttatott, a' sertésé 10 és 12 meghagyatott, a' mészárszékek elejébe Budapestkint asztalok 's azokra hiteles fontok tétetni rendeltettek. 8) Jövő közgyűlésünk sept. 1sején, fenytő törvényszékünk aug. 1sőjén fognak tartatni. Dániel Antal.

Abauj jul. 26kán. F. h. 18től 24keig megyénk, tb. Puky Antal ur elnöklete alatt rendkívüli fenytő törvényszék tartá, mellyben 30nál több rabíteltetett el 's miután tapasztaltatott, hogy egy csendbízott pandurjai bizonyos tolvajt elfogván vallomástételre botútésekkel kényszerítettek, ezen a' jelen század

szellemével meg nem egyeztethető, tilos és törvénytelen bánásmódot a' tszék komolyan rosza' s annak jövendőbeli elhárítása tekintetéből meghagyott a' csendbiztosnak, hogy illy emberiség-gyalázó tettektől pandurjait erősen tiltssa el, erre nézve felügyelni 's hasonlókat távoztatni szoros felelet terhe alatt kötelességévé tétetett. Ohajtanók, bár ezen határozat minden birói hatalommal biró egy edre szigoruan terjesztetnék, a' mennyiben többször halljuk, itt ott hasonló, gyalázatos vallató mód gyakorlatát divatozni, mit semmi esetre helybenhagyni nem lehet, magában a' botozás a' nélkül is igen elvétett büntetés kivált olyanra nézve, kit másképis' s érzékenyebben büntetethni, jóllehet vannak esetek, hol a' botozásnak, de mérsékletnek, még most helye van, csupán hasonló esetekben mindig szeretnők mérlegbe vettetni: hogy kit, miért és hol büntetünk? valamint ohajtható az is, hogy a' régi igen üdvös felsőbb parancs, melly szerint a' szbiráknak 12 boton felül senkit büntetni nem szabad, szoros megtartatnék és az illető hatóságok arra szigoruan felügyelnének; e' részben valóban számtalan visszaélés történik és sokszor olyanok által is önkényesen vitetnek végbe, kiknek szorosan véve nem is volna szabad az illetők helyeslése és tudta nélkül a' vétkeket testi büntetéssel fenytetni, a' 12 boton felüli büntetésre példának vala mult napokban is a' herlani (ránci) fürdőben, hol a' füzéri járás egyik rendes esküttjét beszéd közben egy eperjesi polgár és sütőmester (mint hitelesen halljuk, sérelemre az esküdt ur szolgáltatott alkalmat) megsértvén, az eskütt főszolgabirájától elégtételt követelt, a' főszolgabíró ur, esküttje becsületének helyreállítása tekintetéből (?) a' sértő péket 6 bot ütésre ítélte; ezen ítélet végrehajtásán az esküdt jelen levén azt mint megsértetett maga hajtatta végre! nyilvános helyen! a' fürdő vendégek közbotránykozásával 's azonkívül 6 bot. helyett 27 botot vágatott a' pékre!!! (felséges procedura! nemes boszszuállítás!) ki, mint közönségesen beszélék, a' seborvos bizonyítványa szerint beteges levén, testi büntetés - elviselésre nem is volt erős alkotás; azonban azt: volté jelen esetben a' testi büntetésnek helye vagy se? nem vizsgáljuk, itt csupán és egyedül bot 's 27 bot a' sérelem, mellyért minden esetre az eskütt szoros felelettel tartozik; 's mi teljesen hiszszük is, hogy sem az illető főszolgabíró ur, sem a' ns megye ezen fontos 's becsületbe, az életnél drágább kincsbe vágó kérdést közönyösen nem nézendik el. Itt semmi szánakozásnak v. kiméltetnek helye nem lehet, különben hasonló elnézése még nagyobb visszaélésekre tárna kaput. Ezzel a' szent igazságnak, az üdvös nyilvánosságának tartozunk, mindig legkellemetlenebb tisztünknek tartván, ha bárminemű visszaélést napfényre hozni kénytetünk, nem is vagyunk hasonlóknak tékozlók, mert jól tudván hogy emberek vagyunk 's könnyen hibázhatunk, de jelen visszaélést elhallgatni, hazafülni legnagyobb vétünknek tartottuk volna, hol az emberiség legalázatlik, ott némák nem lehetünk. C. T. K. O. F.

Kassa. Jul. 28kán. Makir. tan. 's első alispán Vitéz János elnöklele alatt Abaujmegye kisgyűlést tartott, mellynek főtárgya volt ezen és szomszéd Sáros és Szepes megyékben fekvő vasas ezrednek az idén megyénkben tartandó hadi gyakorlása iránt tett czélszerű rendelkezés; az őszszepontositás kebelbeli Szántó m. városban leendő 's kezdődik aug. 6dikán. A' porosz kir. nevét viselő huszár ezred parancsnokának német nyelven írott levelét a' megye Rendei fájdalom megütközéssel vették, annak következtében határozattá lön: hogy ez uttal elfogadják ugyan a' levelet, de jövendőben semmi esetre nem; mi is az ezredesnek tudtul adadni 's a' nm. m. kir. h. tanács arra megkéretni rendeltetett, hogy a' magyar, ezredkormányzóit a' törvény értelmében magyar levelezésre hozítsa. Ez alkalommal értésére jutván a' megyének, hogy jul. 22kén számos helységben a' jégeső nagy károkat tett, kötelességül tétetett a' jár. főszolgabíráknak, hogy a' károkat helységenként rendszeresen őszszeirván erről legközelebbi közgyűlésre hivat. környülményes jelentéseiket mulhatlanul adják be. Ezután még több felső intézvény, megyei levelezések és magányügyek tárgyalatás alá vétetvén elintéztettek. Az aratás részeinken mindenütt igen élénkül foly, időnk jó, este és reggel közönségesen hűves, a' f. h. 22ki nagy jégeső a' kassai szőlők egy részét is lepakolta. Sept. a' debreczeni dalszínészársaság Kassára váratik. Klestinszky László. m. k.

(Szükséges tudnivalók a' f. évi aug. 1jén divatba hozott új postabeszabályról.)

A' nm. m. k. h. tanácsától f. évi mart. 31kán 17381 sz. alatt 's a' nm. m. k. udv. kincstártól april 6kán, maj. 4kén, jun. 22kén, jul. 6, 13 és 14kén 12107, 15201, 21202, 23332, 23654 és 25122 számok alatt kelt felsőbb rendeletek következtiben a' f. évi aug. 1jén életbe 's gyakorlatba lépett vitelbér-szabályozás (Porto-regulativ) szerint az eddigi levéltaksálásnál divatozott 7 osztály helyett csak kétféle vitelbér vagy osztályozat, t. i. egyszerű (félfat nehézségű) levélért 10 geogr. mérföldre bezárólag 6 pengő kr. 10 mérföldön felül pedig 12 p. kra határozatott. Ezen kétféle vitelbér kiszámítása nem egy mint eddig postaállomások után, hanem a' postahelyeknek geogr. fekvésöknél fogva mérföldek szerint egyenes vonalban történik. A' fel- és általadadott ajánlott levelekért divatozott vevényi (recepisse) illetőségek megszűnnek 's ezekért a' postamestereknek személyekre teljes kárpótlás adatik, 's így vevényi illetőség sem a' feladott sem az adandó ajánlott levélért, hanem az elsőként minden távolság- és súlykülönbség nélkül csupán 6 p. kr. b. álló ajánlasi illetőség fizetendő 's a' térti vevényért (Retour-recepisse) is, ha kivántatik, egész 10 geogr. mérföld távolságra szinte levélsúly-különbség nélkül 6 p. kr. 10 geogr. mföldön felül pedig 12 p. kr. fizetendő. Ha olly helyre küldetik a' levél, hol postaállomás nincsen, akkor a' feladási és a' levelet átszolgáltató posta közti távolság szolgál vitelbéri osztályszabásul. A' levélsúly aránya szerint növekszik a' levél 's iromány-postabér is következőleg: 1/2 latos levél vitelbére bezárólag 10 geogr. m. földig egyszerű vagy is 6 kr. 10 mföldön tul 12 kr. — 3/4 latos 10 geogr. m. földig bezárólag 9 p. kr. vagy is 1 1/2 az eredeti vitelbérnek; 3/4 laton tul egy latig bezárólag kétszeresztetik, 1 laton tul 1 1/2 ig 3szorozatik; 1 1/2 latontul 2 latig 4szereztetik; 2 latontul 3mig: 5szöröztetik; 3 — 4: 6szorozatik; 4 — 6: 7szereztetik; 6 — 8: 8szorozatik; 8 — 12ig: 9szereztetik; 12 — 16ig: 10szereztetik; 16 — 24ig: 11szereztetik; 24 lattól 32ig: 12 szereztetik és így tovább minden nyolcz nyolcz latnyinál szaporitván az egyszerű vitelbért. Levélposta 5 fontnál nehezebb

pecsétetes küldeményt vagy irománnyalábót feladott érték nélkül nem fogadhat el. Most már Pestet véve feladási postaállomásul 1/2 latos levéltől következő postaállomásokig 6 krajczár a' vitelbér postavonal szerint: Buda, Vörösvár, Dorog, Nyergesujfalu, (Neudorf) Neszmély, Esztergom, Kéménd, Zeliz, Köbölkút, Perbete — Dunakeszi, Vác, Rétság, Balassa-Gyarmat, Ipolyság, — Kerepes, Bag, Hatvan, Gyöngyös, Árokszállás, Jászberény, Tápó-Szele, — Soroksár, Ócsa, Inares, Örkény, Lajos, Czegléd, Irsa, Nkörös, — Laczháza, Kun sz. Miklós, Szabadszállás — Tétény, Ercsény, Adony, D. Pentele — Martonvásár, Velenoze, Székesfejervár, Mór, Sár-Keresztur. — Ha Budát vesszük feladási postának, akkor a' fenirt helyekhez, csak Komárom, Sár-Bogárd járul és Pest, Gyöngyös pedig és Nagykörös közülök kimarad. 'S így Pesttől az említett postaállomásokig, 's hozzájuk tartozó környékbéli helyekig 1/2 latos vagy is egyszerű levélért 6 p. kr. fizetetik. Egyéb itt meg nem nevezett postaállomásokig pedig egyszerű félfatos levéltől 12 krt. kell fizetni. Külön levél főkkal biró minden levél vitelbérten tul egy p. krt. fizet, ha bérmentes is.

Hírlap-kivonat. Az Erdélyi Híradó 53ik számának Társalkodója megrója a' Siebenbürger Wochenblatt és Siebenbürger Bote saasz-mozgalmat. Tehát miként nálunk szláv, ugy a' testvérházában saasz mozgalmak szerintünk ezek ellenében, vagy ha jobban hangzik irányában, kettő a' teendő: 1) mennyire a' magyar nyelv még nem egészen közigazgatási nyelv, azaz tenni, 's a' tanodákban a' deák nyelv helyébe állítani. 2) Széchenyi szavait követve, az alkotvány áldását minden magyarra kiterjeszteni, 's megosztásunknak, akár valódiak akár képzeltek legyenek alapjai, érdekegyítés által végéig vetni. Az Erdélyi Híradó 54ik számában Kovács Lajos a' telek haszonvételéről értekezik. Elmondja hogy néhány hét előtt proclamálta egy ukáz az örök váltáságot 's minden mozdulat határainkon kívül sürgetőbbé teszi az indulást határainkon belül. „Nem helyesli azok nézetét, kik az erdélyi jobbágytelkeket angol farmokká akarják alakítani. Mutogatja az angol, kereskedés és gyártás által annyit szereshető 's a' szinte. kirekesztőleg jobbágytelkekre szorult, erdélyi néptömeg állásának különbségét.“ Ehez járul ugymond hogy az állandó adó jobbágytelkinkre vetették, 's már e' tényben lemondunk elhatározottan olly nemű tulajdoni jogról, mellyben további szabad rendelkezés megengedtetnék. De hova is jutnánk e' rendszerral? Milliók szorgalma örökké ingatag állapotban maradjon e? Csak azért hajtsón e' a' nemzeti ipar virító ágakat, hogy, midőn gyümölesözni kezd, mi törjük le? Szükségtelennek véljük terjedtebben közölni értekezőnek a' haszonvétli tulajdon megadása mellett fölhozott okait, minthogy minálunk az már bevégzett tény.

A' pesti hírlap 160ik számának Vezérezikke „Szabadka körlevele“ különösen helyesli a' körlevél nemzetes irányát. Értekezője a' körlevelet melékletével (a' szabadkai választmányának a' városok rendezéséről véleményével) közli. A' városok czélirányosb rendezete hongyülésileg 's hírlapok útján már többször hozatott szóba. Mi ez alkalommal csak annyit jegyzünk meg, hogy annyi értelmi erőt, mennyi városinkban rejlik, ki nem fejleszteti, főlzabadtatás által ki nem fejleszteti, egyike legnagyobb mulasztási vétkeinknek. — A' Hon és Külföld 53ik számában olvasható, „Erszébet város Erdélyben, Töredékek a' franczia revouitióbul 's Erdélyi régi vajdai levél“ a' régiség buvárja lelhet benne éledeletet. Mi a' kerkérdéseit tartjuk hírlapok alkalmash tartalmának.

A' Világ 54ik számában folytattatik a' Viszapillantás. Tizmegyében tartaték, ugymond A. tisztujítás; megemlíti hogy két megyében a' rend 's választási szabadság fentartása végett katonaság állittatott ki. Ehöz egy kis jegyzést tehetnénk. De — teszi azt mindenki, ki tisztujításról gondolkodott, főleg ha a' székely választásmód is eszébe jut. Megrovatnak — és méltán — a' választáskori vesztegetések. „Átok 's megvetés ugymond, A. a' vesztegetőnek, 's tiszta meggyőződés uralkodása megyei terminkben! Quidam haec Tyukod et Csenger, et duces eorum? Alkalmat vesz itt A. a' zagrabi, mint nevezi, „verekedési botrányról“ szólni. „Adja, ugymond, a' fölöttünk örökös gondviselés, hogy ez események tartós sebet honunkon ne ejtsenek. Mi hogy ne történjék, kormány 's nemzet kölesönös egytértéssel fog munkálni. A' bünösöket, bármely magasan álljanak, a' törvény hatalmas karja sújtani fogja; a' visszatérő tévedőket atyafiságos karokkal fogadandjuk. „Ti pedig horvát rokonink, és ti mindnyájon, kik ugyanazon egy hazának habár külön ajku fiai vagytok, legyetek meggyőződve, hogy a' szeretet kapasa egyedül az, mi titeket 's bennünket erősökké 's boldogakká tehet. Különszakasziva gyengék vagytok ti, 's gyengék mi.“ — „Azon lépések, mond továbbá A. mellyek a' mult 1841k évben a' helyhatósági jogok korlátontuli terjesztése körül a' honoratorok szavazata 's fenytő törvénykezés külformái tárgyában néhány megye által történtek, ez évben utánzókra nem találtak.“ A' honoratorokra nézt megválljuk, hogy nem tudjuk mikép huzatnak a' subsidiumok fizetésébe? ha csak nem azon záradéknál fogva, mi subsidiumot ajánló törvényinkben elő szokott fordulni „nobiles, et quos lex sub hac nomenclacione complectitur.“ 'S nem tudjuk hogy lehessen valakire egy osztály terheit rakni, jogaitól pedig elzárni. A' törvénykezésre nézt pedig mi nem mondjuk bővebben véleményünket, hanem hiszszük szabad lesz a' 3ik rész 2ik czime 5ik szakának e' szovait idéznünk: „In diversis Comitatus diversas constitutiones super agrorum pratorum 's a' t. statu, imo et terminorum ac processuum observationibus, ut scilicet hiolongiori, ibi breviori processu causa in sede judiciaria Comitatus mota terminetur, facere et stabilire possunt.“ — „A' vegyesházassági vitályok ritkábbak valának folytatja A. Vajha, úgy szól, azon időben, midőn e' tárgybeli utasítások készülnek, távoznék nemzetünkül minden ingerültség, melly, ha hiba mindenben és mindenütt, a' valás dolgáiban vétek. — 'S kik okozák azt? Megemlíti ezután A. a' népinség nagy fokát. Nem tagadhatni, ugymond, hogy a' rossz gazdálkodás is, melly csak a' jelenben él, a' jövőt pedig feledi, e' szomorú játékban nevezetes szerepet játszik; de a' főokot a' bel 's külközlekedések általános nehézségében, sőt gyakori lehetőségében kell keresni; innét az, hogy ugyanegy időben Zemplényben 18 pfon árulják a' búza köblét, 's alig 30 m. fnyit távolságra ennek csak félárát kapthatjuk. Vágjátok honunkat jó utakkal, vasutakkal 's csatornákkal keresztül. 'S ha fümei vasut, biztos kikötő által egy részt, 's Dunánk szabályozása 's gözösink által más részt a' világkereskedést megnyitjátok, az inség szomorú éveiben a' leg-olesőbb piactozt kikeresve, az oleo természetvénny honunkba hozandjátok Ameri-olesőbb piactozt kikeresve, 's ismét jó években föllelenditek a' legdrágább piactozt. Hozzuk e' tekintetben a' lehető legnagyobb áldozatokat. 'S ha vannak kik hiszik, hogy illy állapotnak idézése a' takarékmagtarok legnagyobb részben mellőzhetőkké teendi, mi azokkal keznet fogunk; de addig legalább, mig ezen boldogabbjövendőt érjük, gondoskodjunk a' reménylt jó évben a' követkehető inség napjairól is.“ (Folytatása következik.) S.

Spanyolország.
(Udvari armányok. Zurbano szigorúsága a' csendzavarók ellen.) Az udvarnál botrányos armányok kezdenek uralkodni; Belgida marquison ellen azon gyanu támadt, hogy a' királyné kezeibe titkon levelet juttat anyjától Kristina özvegy királynétól, minek következtében igen keserű vita támadt köste és Arguelles, a' királyné gyámja közt. Mondják, hogy Belgida marquison már le is mondott főudvarmesternői hivataláról, kit még az is boszantott, hogy Argu-

elles, tudta 's megegyezése nélkül több polgári születésű asszonyt fogadott a királyné szolgálatjába. — Spanyolország és Portugália közt ismét kedvezőbb viszonyok kezdenek életbe lépni. A spanyol követ ismét elfoglalta állomását Madridban, 's a portugál hatóságok saját földjökre is bántalom nélkül bocsátják a rablókat üldöző vagy nyomozó spanyol katonaságot, 's ez által már több átszökött rabló szerencsésen az illető hatóság hatalmába került. — Catalonia felvidékein Zurbano hatályosan gyakorolja a rövid utu törvénykezést, 's válogatás nélkül főben löveti mind azokat, kik ellen szövetkezés bizonyul be a rablókkal. — Sevillában oly nagy a hőség, hogy a folyamok jobbadán kiszáradtak. —

Franciaország.

(Larrey báró meghalt. Elegy.) Paris, jul. 29ikén: „A nagyhirű Larrey b., tábori fősebesz Napoleon uralkodása alatt, jul. 25ikén Dijonban meghalt. Született 1766ban Bandeauban, 's munkásságát 1787ben, az amerikai háboruban kezdé kifejteni, mint sebész egy hadihajón. Utóbb Napoleon magával vitte őt Olaszországba és Egyiptusba, 's utóbb báróságra emelte, végintézetében pedig 100 ezer frankot hagyott neki, mint a legböcsületes embernek, kivel egész életében találkozott. — Sauzet hihetőlegismét kamraelnökké fog választatni. — A' pairkamra ma nyújtá be válaszfőiratát a királynál, ki könyükre fakadt, midőn rövid válaszáat elmondá. — Hónap Notredameba fog Orleans hg holtteste szállítatni. — Neuillytől egészen e' templomig mindenütt két sor rendes katonaság fog tisztelni. A' szemfődél négy végét Soult, Molitor, Gérard és Valée tábornagyok viendik, de az utmesszeség 's az öreg Soult miatt, lóháton.

Anglia.

(Folyvást növekedő inség a dolgozók közt. Elegy.) London július 27kén: „Itteni lapok napról napra félelmes adatokat közlenek a dolgozók szörnyű nyomoráról. Hanleyben a' köszémbányászok megszüntek dolgozni, 's több vashámor, az ebből származott szénhiány miatt szinte föl hagyotta munkával. Leeds, Manchester, Salford, Stockport 's egyéb gyárvárosokban harmincznál több gyapot- 's lenfonó gyárból bocsátattak el a' dolgozók, kik már most csak lopás vagy éhenhalás közt választhatnak. Newcastleben oly nagy a' rettegés a' dologtalan szegény emberektől, hogy majd valamennyi bolt és áruakhely folyvást zárva van. Greenokban 35 ezer lakos közül 15 ezer jutott koldusbotra. Paisleiben még nagyobb a' nyomor, gazdagok megfoghatlan nyugalommal ülnek pénzládáikon, nem is álmódva, hogy ez inségnek talán komolyabb következményei is lehetnek, mely biztosságukban egyébiránt azon körülmény is megerősíti őket, miszerint kormány és parlament számos kérelmezés dacára sem akar a' bajon segíteni, elannyira, hogy e' példátlan közönyösséget valóban meg sem magyarázhatni. Legnagyobb szerencse, hogy az angol köznép példás bátorsága mellett is csak ököllet vagy legfőlebb bottal szereti bajait elintézni, 's a' löfegyvertől 's katonaságtól igen irtózik. Franciaországban hasonló inség már rég feldöntötte volna az egész főnálló rendszert. Wellington hg. közbejárulását többször kérte már a' szegénység, de az öreg ur igen szereti a' pénzt, 's azért nem akar ily szerepet vállalni, mely saját erszényét is lapíthatná. Ennek következtében elcsontosult szívű zsugorinak nevezi őt egyik vasárnapi lap, azon megjegyzéssel, hogy ha a' világ itélete egy fapénznél többet érne, ugy bizonyosan nagyobb érdemül számítanák be neki, ha tíz embert az éhhaláltól megmentene, mint azon igen kétes hasznu harczot, melyet Waterloonál küzdött, 's melyben annyi emberáldozat mérszárólatott le. És ezen híres hadvezér minapi lakomáján csak asztali készületben négy millió forintot ragyogtatott, alattvalóji szeméből pedig egyetlen könyűt sem akar letörlni. Ezenkél Bedford, Northumberland, Buccleugh, Devonshire 's egyéb hgek oly roppant vagyonnal hírnak, hogy Európa több országának nyilvános adósságát igen könnyen kifizethetnék, 's mégis a' királynő fölszólítására

csak 50 ezer font sterling gyűlt össze az egész országban, mely összeg istálló-jok elrendezésére sem elég a' nevezett hgeknek; a' canterburyi érsek pedig 20 ezer fontot huz évenként, 's vajjon mennyivel járult abból azon „néhány fillér“ szaporítására? Erről mélyen hallgat a' krónika! A' „London Weekly Dispatch“ élesen jegyzi meg, miszerint az angol papság oly igen szereti magát az ősi keresztényiség valódi tisztá képviselőjének kürtölgetni, 's még sem követi a' szent irás e' szép parancsát: „Add el vagyonodat és ajándékozd a' szegényeknek!“ Jul. 25ikén nagy küldöttség járult Peelhez a' gyárvárosokból 's megható színekkel füsté előtte az iszonyú nyomort, mely százereket fog sirba temetni, ha a' kormány rögtön nem segít a' bajon. A' küldöttség egyik tagja emlité, miszerint Yorkshire határin legközelebb mult vasárnap 15 ezer gyűlt össze, illy főlírásu zászlókkal: „Kenyeret, vagy vért!“ 's a' fölött tanácskoztak, hogy nem kelle-ne az erőszakot rögtön megkezdeni. Peel az új vámjegyzékr e' s gabonatorvényre utalta a' küldöttséget, de Ashworth igen helyesen jegyze meg, hogy az új gabonatorvény mitsem segít a' szegénységen, valamint az sem, hogy azon száraz vigasztalással bocsátá el a' küldöttséget Peel, hogy a' kormány komolyan fog e' tárgyról gondolkozni, a' mit egyébiránt terített ásztal mellett igen könnyen megtehetni. Jul. 26ikán Deptfordban is nagy népgyűlés tartatott, melyről azt mondá a' rendőrségi ügyelő, hogy 12 évi szolgálata alatt még soha nem hallott népgyűléseken oly kemény beszédeket hangzani. — Peel megígérte, hogy a' kormány hathatós pártolása alá veendő azon énekiskolákat, mikben a' szegénység tanul, hogy éneklés közt elfeledhesse haskorgását a' szegénység.

Törökország.

(Seregszállítás a' perzsák 's bolgárok ellen. Nyugtalanság a' dunamelléki tartományokban. Görög idősámítás.) Konstantinápoly jul. 15kén. Tegnap egy gyalog és egy lovas ezred 's két tüzértelep indult innen Bagdád felé, hol a' perzsák 6 falut és Szoliman várost foglalták el, ezenfelül utjokban mindenütt sarcoltak és égettek, a' török sereg pedig nagy veszteség után megfutamlott. A' szeraskir Beyrutban azonnal parancsot kapott, minden nélkülözhető erőt Bagdád-ba szállítani, az Angorában állomásozott katonaság is oda indult már. Az összekocczanás oka némi határbeli kérdések valának. Ennek következtében az itteni perzsa követ, miután az orosz és angol követekkel tanakodott, készületeket tesz haza indulásra. — Nissza és Sophia környékén ismét zavargások törtek ki, melyek indítója alkalmasint a' Szerbiából visszatért bolgár főnökök. Viddinből három ezer katona szállított a' béke helyreállítására. Azon mozgalmak, melyek Montenegro, Oláhország, Szerbiában 's Havasalföldön minduntalan forrongnak, megtenegre, a' törökök gyamítását, miszerint ezen tartományok közt a' dolgok állása ellen bizonyos titkos összeköttetésnek 's kitűzött terv szerinti törekvésnek kell lenni. Azért látszott szükségesnek a' roskadozó török hatalom megerősítését még e' vidéken is megkísérteni. Az orosz biztos 's a' bojárok közt tapasztalt egymáshoz simulás igen nyugtalanítja a' török kormányt, azon hiedelemben levőt, hogy az orosz kormány e' tartományokat egészen oroszítani törekszik. A' porta kész ugyan az éjszaki óriásgyámnak ezen tartományok felett politikai, de nem beligazgatási tekintetben némi felügyelést a' békekötés értelmében megengedni; Oroszország ellenben valamennyi tartományt sajátjának kezdi tekinteni, pedig van nemzet, mely ezen tartományokhoz ős jogát szakadatlanul fenntartja, de csak fenntartogatja! — A' porta eddig használt mohamedii holdhónapok helyett a' czélszerűbb naphónapokat fogadja el az ó görög kalendarium szerint. Ez által a' porta évenként 11 napot nyerend, mi fizetéseire nézve nem csekély nyereség.

É R T E S I T Ő.

A' JELENKOR és TÁRSALKODÓ jelen második félelvi teljes számu néhány példányival szolgálhat még az elkésteknek a' szerkesztőség.

Gőzhajójárás Bécs, Pest es Orsova közt Augustusban:

Pestről Bécsbe indul regg 7 ór.) mindennap
Pestre Bécsből érkezik (este))
Pestről Orsovára indul minden vasárnap és csütörtökön regg. 4 ór.
Pestre Orsováról érkezik minden hétfőn 's pénteken, délelőtt.
 Ezen mindennapi Gőzhajókon kívül még egy vontató gőz-
 zás minden 14 nap megfordul Pest és Drenkova közt, Bécs és Pest közt pedig
ÁRPÁD teherhajó minden héten, minden vasárnap egy nap jövendvén le.
 Bécsből; **Árpád** indul Pozsony 's Bécsbe minden szerdán regg. 6 órakor-
 egy személy vitelára I. hely Pozsonyig: 4 fr. 40 kr., fődelen: 3 fr.; Bécsig I. h
 6 fr. 30 kr., fődelen 4 fr. p p.

N é p k ö n y v.

Minthogy a' közlekedés az országutak mellett fekvő néhány városan kívül hazánkban még nem legjobb állapotban van, jó eleve figyelmeztetem a' félre eső helyeken lakó könyvkötő urakat, 's kérem mind azon hazafiakat, kik a' nép érdekét szívükön viselik, hogy sajtó alatt levő 's jövő aug. vásárra elkészülő „Népkönyv“ című munkámnak első füzetét megismertetni 's ha czélszerűnek talandják, terjeszteni sziveskedjenek.

2) **Hirdetés.**

A' pesti fősóhivatal részéről közzé tétetik, hogy a' f. évi augusztus 15dikén délelőtti 10 órakor a' hivatal írószobájában az épületek újítása árcsökkenésére bocsátatik.

Az árcsökkenésre kitétt.

kőműves munka tesz	401 ft. 16 3/4 kr.
Asztalos „	57 ft. 19 1/2 „
Lakatos „	52 ft. 6 1/2 „

Szinező „	55 ft. 48 — „
Fazekas „	50 ft. 9 3/4 „
Kövező „	10 ft. 26 3/4 „

Összesen 627 ft. 7 kr. p.p.

Melly öszveg egyszersmind kikiáltási díjul vétetik. Az érdeklő árjegyzéseket akármely időben megtekinthetni az írószobában. Miszerint a' kézműves mester urak a' fenemlített határnapra hivatalosak. Pesten jul. 22kén 1842. 3)

Hirdetvény.

2—3. 16023: 1842. A' nagyméltóságú magyar udvari királyi kincstár birtokához tartozó 's Bereg megye Vásáros-Namény mezővárosában helyezte tett részjóság, mely áll egy nagy terjedelmű Curiából 's abban találtató, kemény anyagu 6 szobával, konyhával, kamrával pinczével és kerttel ellátott lakház egy ló- és szarvasmarháknak való istálló, fa- és szekérszimmel, hozzá tartozó csüőskerttel együtt tovább egy kemény anyagokból épült több ezer pozsonyi mérő életet elfogadható öt emeletű magtárból minden esztendőben használható egy tagban majorsági 276. hold szántó, más tagban pedig 42 hold kaszáló-föld, melynek egy része nevezetes gyümölcsösselel van ellátva, királyi kisebb haszonvételek, országos vásár, vám, és a' tiszai rév esztendőnkint öszvesen 372 fl. 43 1/4 kr. ezüst pénzben a' kamrai birtokra eső jövedelembeli sommából, ezen kívül a' közelebbi urbéri rendezet szerint öt jobbagytelek egyenként fél, kettő pedig egyenként egynegyed rész urbéri telki külső állományokkal ellátva, nemkülönböben 4 majorsági zsellér, a' Tisza vizében való szabad halászatból és az ugy nevezett Ludényás tóban való szabad nádvágásból: — folyó esztendei szeptember 10 napjától kilencz egymásután következő esztendőre folyó esztendei augusztus hó 16 napján nyilvános árverés utján a'

hely színén Vásáros-Naményban a' leg többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. Mihez képest a' kibérteni szándékozók 10 pCent bánatpénznek, mielőtt az árverésben részesülnének letétele 's a' haszonbérlestteljesen biztosító tehetségök tudatása és hiteles igazolása mellett meghivatnak. Írásbeli ajánlatok is, melyek illő 10pcent bánatpénzzel ellátva vannak, elfogadhatnak, de csak úgy, ha egy nap az árverés előtt a' Vásáros-naményi kir. ispánsághoz beadattak, és ezen ajánlatokban azon nyilvános kifejezés léssen: hogy az ajánló magát minden szerződésbeli egyes pontoknak feltételeknek mindenkép aláveti: Zsidók ezen haszonbérben nem vehetnek részt, a' szerződési feltételek a' magyar királyi udvari kamránál, mármaroszi királyi igazgatóságnál, Tiszaújlaki királyi számtartói tisztségnél, és a' Vásáros-naményi kir. ispánságnál megtekinthetők.

Schweizi tehenész.

Egy középkorú, feleséges, de gyermekteien schweizi tehenész, ki a' község es tehenészetben kívül a' sajtékészítésben is nagy jártassággal bír, valamely nagyobb schweizi-gulya mellett alkalmaztatást kíván. Bővebb értesítést kaphatni Pesten, Leopoldváros vadász- vagy jáger-utczai 360számu házban.